מתני' י"ג שופרות י"ג שולחנות. כלהו מפרש

שגמו יאשיהו המלך כדאיתא ביומא (פ"ד) [פ"ה]

ודי (ג) דכתיב (דהייב לה) ויאמר ללוים המבינים לכל ישראל הקדושים להי תנו את ארון הקודש בבית

אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא

מכתף. ירושלמי אמר להם אם גולה הוא עמכם בכתף. ירושלמי אמר להם אם גולה הוא עמכם לבבל אין עוד אתם מחזירין אותו למקומו אלא עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל. חניא בתוספתא ר' יהודה אומר י"ג השתחויות כנגד

יייג פרלות. ירושלמי מתניי אבא יוסי בר חנין היא דאמר [אבא] יוסי בר חנין כנגד יייג שערים ברם

לרבנן ז' שערים הם בעזרה. על דעתיהון דרבנן

היכן היו השתחויות הללו כהדא דתנינו י"ג פרלות

היו בו שפרלום מלכי יון וחזרו וגדרום וכנגדן

גורו י"ג השתחויות: מתני" שהיה מתעסק. מפרש ביומא פ' הוליאו לו (ד' נד) מאי הוה עביד

אמר ר' חלבו מתעסק בקרדומו הוה. תנא דר"י

כהנים בעלי מומין היו מתליעין בעלים ונשמטה

קרדומו של א' מהן ויצאתה האש ואכלתו ותנן במס'

מדות (פ"ב מ"ה) ואיתא בפ"א דיומא (דף מו) ופ'

כל קרבנות (דף פה) כל עץ שנמצא בו תולעת פסול

ומפרש (שם) בפ' כל קרבנות ל"ש אלא לח אבל יבש

גורדו וכשר: משונה מהברותי. שהיתה גבוהה אותה טבלא של שיש שהיתה ברלפה והארון

מחתיה ומת לפי שלא היה לו להראותו מקום הארון שמא ירגישו האומות: ביחוד. בבירור

בבילה פ"ב גבי אין אופין פת עבה ביו"ט:

למאי אלטריכו: כנגד דיר העלים. מקום שהיו העלים ללורך המובח : ששם הארון נגנו. מו:

ל) עי׳ תמורה לב א. ב) מדות פ״ב מ"ג. ג) יומל נד ל. ד) מוספחל חפ"ב ויומא נג ב, ה) שם נד א, ו) ירושלמי סוטה פ"ח הלכה ג ותוספתא סוטה פ"ו ה"ט, ז) ספרי פ' בהעלותר,

עין משפמ נר מצוה

ב א מיי׳ פרק ב מערכין הלכה יג ובהשגות ופרק ד משקלים הל״י ובכ"מ ולח"מ:

א ב מיי׳ פרק ב משקלים הל"ב: ב ג מיי׳ שם הל"א:

ב מיי׳ פ״ד מבית הבחירה הל״ה:

נוסחת הבבלי

(א) מקדשי בד"ה (א"ר חייא הוא מתניתא הדשי מזבח מוציאיו שום מתנכמת קדשי מוכח מוכטק את הראוי להן לקדשי בד"ה) אין קדשי בדה"ב כו': (ב) הבדים מן הקודש על פני הדביר כו' מסייע ליה לר"י בר אילעאי כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג תנן התם קדשי מזבח מוליאין את הראוי להם מקדשי בד"ה אין קדשי בדה"ב מוליאין את הראר להן מקדשי מובח ולא קדשי בדק הבית מקדשי בד"ה והא תנינן כלי שמלאו בו וכו'. א"ר חוקיה כיני מתני' ללשכת בדה"ב כל"ל וכ"ה במתני׳ תמורה (לב.) א' קדשי מובח ואחד קדשי בדה"ב אין משנין אותן מקדושה לקדושה ופירשה הרמב"ם ז"ל כמו שאין משנין בקדשי מובח גופיה משלמי לעולה וכן להיפוך כן אין משנין בבדה"ב מקדושה לקדושה. ופריך והא תנינא וכו' והשאר נמכרין ודמיהן נופלין לבדק הבית הרי דמשנין בבדה"ב שנמכרין ישבית יארי דונספין בפרים כי שנחפרין ולוקחין לבדה"ב מזה ומשני כיני מתני' ללשכת בדה"ב וה"ק והשאר מה שחין לורך למה שהוקדשה כעת מה שחין נורך נמה שהוקדשה כעת נמכריון ודמיהן נופליון ללשכת בדה"ב ומ"ש ולא קדשי בדה"ב מקדשי בדה"ב היינו דומיא דאינך שישנה מזה לבדק הבית אבל ללשכי הוא אח"כ כמו דבר חדש כיון שאין לורך בזה כלל לבדה הבית. וגי׳ הספרים מסרה ומשובשת: [ב] ה"ג ויאריכו הבדים וגו' ולא יראו החולה וכתיב ייהיו שם עד היום הזה. וכ"ה בתוספתא ועי' בפירוש מהרא"פ: [ג] ה"ג אחד שהיו לוחות נתונות לתוכו ואחד שהיו שברי לוחות נתונות למוכו זה שהיו לוחות וכרי זה שהיו שברי לוחות נתונות לתוכו היה נכנס ויולא עמהן ע"כ. ולא גרסינן ופעמי שהי מתראה עמהן ועי בק"ע. וו"ל הרב בעל מקלין חדמין במוספתא פ"ז דסוטה הגירסא א' שהימה התורה נתונה בתוכה כמו בספרים שלנו. ונראה הא דלא גרס רבינו הגדול מהר"א ווילנא זל"ל כמו בחוספתא משום דלקמן בסוגיא דלר"י לא היה ס"ח מונח כלל בארון אלא מלד הארון וסתם ר"י הוא ר" מכם תכל התורן וטעם לי הוא וט"ס ב"א בר פלוגתיה דר"מ וט"ס בתוספתא ר"י בן לקיש ועי תוס לסוטה (מב.) שכתב בזה שינה לטומה (נוצה) שכנוב צוה שינה למלחמה ושברי לוחות וכו' ומ"ש שם ר"ל ט"ס ול"ל ר"י ב"א ועי' תוס' יומא (נג:) ד"ה תנן וכו' ומוכח מדבריהם דגירסתם ר"י ב"א דהוא סתם ר"י וכולה סוגיא במדת הלוחות הכל מייתי דלוחות ושברי לוחות מונחין בו וכו׳. ועי׳ במס׳ שקלים עם פי׳ תקלין חדתין הנדפס מקרוב

גליון הש"ם

ותמלא דבריו ביתר ביאור:

[א] עי' תשובת מהר"ם מרוטנבורג סימן תרלב: [ב] עי' תוספות עירובין דף סג ע"ב ד"ה כל וסוטה דף מב ע"ב ד"ה מפני:

הפתום כל בשת י שבורני מנה שם ישבויש. היים מפום בתח לחם של מעם מדי ושמח שתיה ואו בישוח למוך מותי שמושן מנחת ככל עת משיבה בלינים והיכלות: מוליאין אם הראוי להן מקדש בהתה של הקדיש בהתה או אבנים לבדי הביתו ולריכין אותן למובח טוטלין אותן לבדק הבית אלא ימכרו ודמיהן טופלין לבדק הבית: כלי שמלאו בו לורך לבד"ה מניחין אותו. הא ראוי למובח מוכרין אותו שמעינן דקדשי בדק הבית: כיני מסנים: כן היא משנמנו כלי שמלאו בו צורך והיינו לצורך המובח או לבד"ה ללשכת בד"ה מניחין אותו ומשם נוטלין אותו למה שלריכין אותו: הדרן עלך פרק אלו הן הממונין הלכה א מתני' שלשה עשר שופרום. מיבות

לרות מלמעלה

מלמטה עקומות כעין שופר מפני הרמאים שלא יתנו ידן לתוכן להראות כאילו נותנין לתוכו ויטלו מתוכן ולקמן מפרש למה י"ג שופרות וי"ג שולחנות ובאיזה מקום מונחין: י"ג השפחויות. לקמן מפרש היכן היו: כנגד דיר העלים. לשכה שבה היו נותנין כל עלי המערכה והיא היתה במקלוע מזרחית לפונית של עזרת נשים: ששם ארון נגנו. ע"י יאשיהו כדמפרש בגמרא: שהיה מחעסק. במלחכתו מחליע את העצים שאין לבעלי מומין מחלהכת מחליע את העצים שאין לבעלי מומין מלחכה במקדש כי אם להכין עצים למערכה דכל עץ שנמלא בו חולעת פסול למובח: שהיא משונה. שלא היתה האבן שזה לשאר אבני הרצפה והבין שנסתלק משם והוחזרה: ביחוד. בבירור: גב" ה"ג אלא הדברות שבתוכו: ולא יראו החולה. סיפא לכל ויהיו שם עד היום הזה: **כמיב.** ברישא זיראו וכתיב בסיפא ולא יראו וקשיא אהדדי: ויראו וכתיב בסיפא ולא יראו בולטין. ודוחקין בפרוכת ונרחין כשני דדי חשה שבולטין מתחת חלוקה: ומפלע. ומבקע: ביחוד. בבירור: הקיש עליה בקורנס. על המקום ההוא ויצא אש ושרפו: החורה. ולוחות שניות מונחים בתוכו: לא משו וכו'. ואס"ד דהארון ההוא הוא שהיה הולך לפניהם במלחמה מסתמא גם המעפילים היו נוטלים אומו עמהם במלחמה : היה נכנם ויולה עמהו. כשנחעו בחדבר נחע לפניהם בדכתיב וארון ברית ה' נוסע לפניהם: **ה"ג ופעמי**ם הוא מתראה עמהו במלחמה וי"ם דל"ג ליה והוא הנכון וכן הוא במס׳ סוטה: מילה דלא חמון שהיה בו החשן והאפוד והאורים והתומים וזכר הליץ לפי שאסור לשאול באורים כי אם בלבישת

דסדרא רבא אתא ר' מנא לגביה אמר ליה חמי מאי טבדית א"ל ¹וישכח ישראל את עושהו ויבן היכלות לא הוה בני נש 🗈 דילעון באוריִיתא 🖰 אותני אקרשי המזבח מוציאין את הראוי להן מקדשי (א)בדק הבית אין קדשי בדק הבית מוציאין את הראוי להן מקדשי מזבח והא תניגן כלי שמצאו בו צורך לבדק בין שי מוביון אותו והשאר נמכרין ודמיהן נופלין לברק הבית א"ר חזקיה כיני מתני (לצורך) ללשכת ברק הבית:

הפתחים של בהמ"ד הגדול: **חמי מה דעבדים.** היה משבת עלתו כאה מה שששיחי: וישכת ישראל וכר. מוב הוא לימו לעניי חורה שטושיו חלות בכל עת משיבנו בנינים

הדרן עלך פרק אלו הן הממונין

הלבה א מתני' בשלשה עשר שופרות שלשה

עשר שולחנות שלשי עשרה השתחוויות היו במקדש של בית ר"ג ושל בית רבי חנניה סגן הכהנים היו משתחוים בארבע עשרה והיכן היתה יתירה כנגד דיר העצים שכן מסורת בידן מאבותיהן ששם הארון נגנז מעשהי בכהן א' שהיה מתעסק וראה את הרצפה שהיא משונה מחברותיה בא ואמר לחבירו לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו בייחוד ששם הארון גנוז: גמ' תני יהשופרות הללו עקומות היו צרות מלמעלן ורחבות מלממה מפני הרמאין תניל בשם ר"א הארון גלה עמהן לבבל מ"ם 2לא יותר דבר אמר ה' אין דבר אלא שהדיברות לתוכו וכן הוא אומר 3ולתשובת השנה שלח המלך גבוכדנצר ויביאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה' איזהו כלי חמדת בית ה' זה הארון (תני ר"י בר אילעי) ירבי שמעון בן לקיש אומר במקומו היה הארון נגנז הדא הוא דכתיב יויאריכו הבדים ויראו ראשו (ב) הבדים אל הקדש אל פני הדביר ולא יראו החוצה [ב]כתיבס ויראו ואת אמרת ולא יראו אלא גראין ולא גראין בולטין ויוצאין כשני דדי האשה ורבגן אמרי בלשכת דיר העצים היה הארון גנוז מעשה בכהן אחר בעל מום שהיה עומר ומפצל עצים בלשכת דיר העצים וראה את הרצפה שהיא משתנה מחברותיה בא ואמר לחבירו בא וראה את הרצפה הזאת שהיא משתנה מחברותיה לא הספיק . לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו בייחוד ששם הארון גנוז: תני (משום) ר' הושעיא הקיש עליה בקורנם ויצאת אש ושרפתו תניי רבי יהודה עליו בקון גם דבאו אש דשופות דוג די בי הודה (בר אילעי) בן לקיש אמר פ ב' ארוגות היו מהלכין עם ישראל במדבר פאחד שהיתה התורה נתונה בתוכו ואחר שהיו שברי לוחות נתונין בתוכו זה שהיתה התורה נתונה בתוכו היה מונח באהל מועד הדא הוא דכתיב 1ארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה זה" שהיו שברי לוחות נתונין בתוכו היה נכנם ויוצא עמהן ופעמים שהיה מתראה עמהן ורבנן אמרי ארון א' היה ופעם אחת יצא בימי עלי ונשבה קרייא מסייע להו לרבנן 'אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה מילה דלא תמון מן יומיהון קרייא מסייע לר' יודה בן לקיש זיואמר שאול לאחיה הגישה ארון האלהים והלא ארון בקרית יערים היה מה עבדון ליה רבגן הגישה אלי הציץ קרייא מסייע לר' יודא (בר אילעי) בן לקיש *הארון וישראל ויהודה יושבין בסוכות לקיש *הארון וישראל ויהודה יושבין

תקלין חדתין סרעייסו. שערי בסמיד הגדול: חמי מחי עבדים. מה עשיתי זה השער והיה משבח עלמו: ה"ג סני קדשי מובה כו'. מוליחין את הראוי להן מקדשי בד"ה. מה עשתי זה השער והיה משבח ענתנו: ה"א. פני קדשי מזכת כו'. מוליאין את הראוי להן מקדשי בד"ה.
הראוים למזכח כו' יקרבו שלוח אע"ג דסחם הקדשות
הראוים למזבח כו' יקרבו שלוח אע"ג דסחם הקדשות
לבדק הבית ותניעא בתוספתא פ"ק דמתורה המקדיש
הראוי להן: אין קדשי בו"ה מוליאין אם הראוי להן
מקדשי מזכח גורים אלו פדין אותן אלא לתוחם חיש אה
מקדשי מזכח גורים אלור לשוח כדמון בקלה אף
קדשי מזכח גורים אלור לשוח כדמון מתורה
קדשי בד"ה אין מדשין אותן מקדשה לקדשה ופיקשי
ממנימין היא במתורה (גל א) א' קדשי מזכח הורים
קדשי בד"ה אין משטין אותן מקדשה לקדשה ופיקשה
מתלושה לעדשה וכן להיפן כן אין משטין בדק הבית
מתלושה לעולה לו כן להיפן כן אין משטין בדק הבית
מתלושה לעולה בו וכריך והא מנין כו' והשאר
ממנכרין ולתקחן לבד"ה. הרי דמשני כוי ומשלי
שומכרין ולתקחן לבד"ה. הרי דמשנין בד"ה
שומכרין ולתקחן לבד"ה הרי ומשלי לוש כל בד"ה
שומכרין ולקחן לבד"ה הרי ורשאל האין
שהוקדשה כעת מתכרין ודמיהן נופלין ללשכם בד"ה
ומ"ש ולא קדשי בדין באין משן צורך צוה
שישור מוח לבדק הבית אבל לשכה הוא אחר כן
וומ"ש ול קדשי ביין שאין צורך בזה כלל לבדק הבית
וגירסת הספרים חסרה ומשובשת:

הדרן עלך פרץ אלו הן המסובין

הדרן עלך פרץ אלו הן המסובין

הדרן עלך פרק אלו הן הממונין

מוש שהוה מתראה עמהן שלשה עשר שופחות חיבות לחת מתתלה לחבון איי לגו מי מלמנטה ועקונות. בשופר בומי מלמנטה ועקונות. בשופר בומי מלמנטה ועקונות. בשופר בומי בירים האלה מילה מילה להבב בנת האלה מילה בילה בילה דלא הייה בחלקו גמו. על ידי יששים לעורת נשים אחות משפר בנתלו בילה יודה בן לקיש שה ארון האלהים והלא משפר במיל משופר בנתלו במיל מפני בקרדומות במללמתו ממלית לת שבים את מבול בילה יודא (בר אילעי) בן בכובות בבירו: גמ' מפני במעילים לתוכם וחקום הם בנתח: ויושבין בסובות בבירו: גמ' מפני במעילים לתוכם וחקו ובכ לת מב בילה לא הלחן ובר כו. דהא מתלו למי ולא יהי בר לא הלחן והל בלל ולתה ליה לתיותר ולא יותר דבר אלא דקאי על הלחן: וכן הוא אותר ולמשופת וגוי בכלב. במוספתא שם נקט לה בשם ר"ש בפ"ע והכא מבין והכל בכלל ולתה ליה לתיותר ולא יותר בת בעלה ובילה בתוכם המיש שלהי גורה ולדין מכלל הדקרא מניין מפורש ויכילהו בללה ולכן על ה במוספתא החלי קרא מניין מוכל שהבעלה הגורה ולקיו על עוד שים בו חולעת פקול לעבודה לתרכו: בלא מתעקת בקרדומו: באומל מחשע בדלקה מאלור ולאון וגר זוה הפסוק במעפילים כתיב שלא רלה הי הבליכתם. מוע בהעלוה דל מש מולי הגי ואל מתו להון וגר זוה הפסוק במעפילים כתיב שלא רלה הי הבליכתם. היה וא עד בהעלוה דוד משם ומאי הגישה דמשמע שהיה שם אליי בי ארון שהיה עתהם במלמתה אתר הגישה לאון עבדה בלש הגישה אל של מיש בדלפה ודי משלכה ודי משם מותר הגישה לאון על בר בל הוא שלא כל בר בל אוען בר. בל אלותו הוד משם ומאי הגישה מא שבה בש בהלבה אלי עד בהעלוה דוד משם ומאה הגישה מא עבדו ליה בעל הגישה אלי שלה ביל הנותר המים מא עבדו להום שהיה שלו עד בהעלוה דוד משם ומאה הגישה מא עבדו ליה בעל הגישה אלים בלה אל שלים במלכתה אתר הגישה מא עבדו להים בל המשפר בל הוא מדים בתלמה היה ואל עבדה של שלים בל הלא הלין. בי אלונות היו ועל היה אל מות באום בתלמה אתר הגישה המשם בל אות שהיה בתלמה היה ועל בהיה בל המשם בל אות בהיה בל את הביה באם המשם בל אות בהיה בל את הביה האות בהיה בל את הביה בל התו ברי בלל העו ברי בלל המש ברי בלל המש ברי בלל השם בל היה בליכם הלא עברה הליה בל הליה בליכתם הליה בל הלים בל הלוד היה מות ברי בלל המש ברי בלל השם בל הלו בריב בל היה בליכת הליה בל הליה בל הלים בל הלים בל הלים בל הלים בל הלים בל הלים בל הליה בל הלים יהיה אות שהעלוח דור משם ומאי הגישה דמשמע שהיה שם אנשיר בין לחומה היו ועל היה או עד שהעלוח דור משם ומאי הגישה דמשמע שהיה שם אנשיר בי אחנות היו ועל ארון שהיה עמהם במלחמה אמר הגישה: מאי **עבדו ליה רבנן הגישה אלי הליץ**. יש מפרשים

תורה אור השלם

1. וַיִּשׁבַּח יִשַּׂרָאֵל אָת עשַהוּ וַיִּבן הֵיכַלוֹת וִיהוּדָה הַרְבָּה עַרִים בָּצְרוֹת וְשַׁלְחַתִּי אָשׁ בָּעַרִיו

ראש הַהַר וָאַרוֹן בָּרִית יִיַ וּמֹשָׁה לֹא מַשׁוּ מִקָּרב הַמַּחַנָה: במדבר יד מד 6. אוֹי לְנוּ מִי צִיילָנוֹ מִיּד הָאֵלְהִים הָאַדִּיִרִים הָאַלָּה אַלָּה הַם הְאֵלְהִים הַמְּכִּים אֶת מְצְרִים בְּכְל מְּכְּה בְּמִדְבָּר: ש״א ד ח 7. וִיאמָר שְאוּל לְאֲחִיָּה הָגִּישְׁה גְּרוֹן הָאֵלְהִים כִּי הְיָה אֲרוֹן הָאֵלְהִים בִּיוֹם הַהוּא וּבָנִי יִשְׂרָאַל: ש״א יד יח 8 וְיאמֶר אוּרִיָּה אֶל דְּוֹד הָאָרוֹן וִשְּׁרְאַל וְיהִוּדְה שבים בּסכּוֹת וַאדני יוֹאַב וַעבִדי אֲדנִי עַל פְּנֵי הַשָּׁדֵה חנִים וַאֲנִי אָבוֹא אֶל בֵּיתִי לֶאֱכֹל ָולִשְׁתוֹת וְלִשְׁבַב עִם אִשְׁתִּי חַיֶּר וְחֵי נַפְשֶׁך אִם אֶעֶשֶׁה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה: שמואל ב יא